

MAASEUDUN
KULJETUSTEN
JA LIKKUMISEN
DIGIBOKSI

Kestävät liikenneratkaisut pienten kuntien arjessa ja taloudessa

Heli Siirilä

Vaasan yliopiston tutkimusalusta InnoLab

1.12.2020

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUDUN KULJETUSTEN JA LIIKKUMISEN DIGIBOKSI

Valtakunnallinen tiedotushanke kuljetusten ja liikkumisen muutoksesta maaseudun näkökulmasta

- Tavoite:** Kannustaa hyödyntämään liikennepalvelulain ja liikenteen digitalisaation mahdollisuuksia ja tuottaa tästä käytännönläheistä materiaalia
- Kohderyhmät:** Maaseudun pk-yritykset sekä muut maaseudun toimijat
- Toteuttajat:** Vaasan yliopiston InnoLab, kumppanina VTT
- Hankeaika:** 1/2018-2/2021
- Ohjausryhmä:** MTK, Traficom, ELY, Väylävirasto, Kuntaliitto, ITS Finland
- Rahoittaja:** Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma/
Valtakunnalliset maaseudun kehittämishankkeet

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

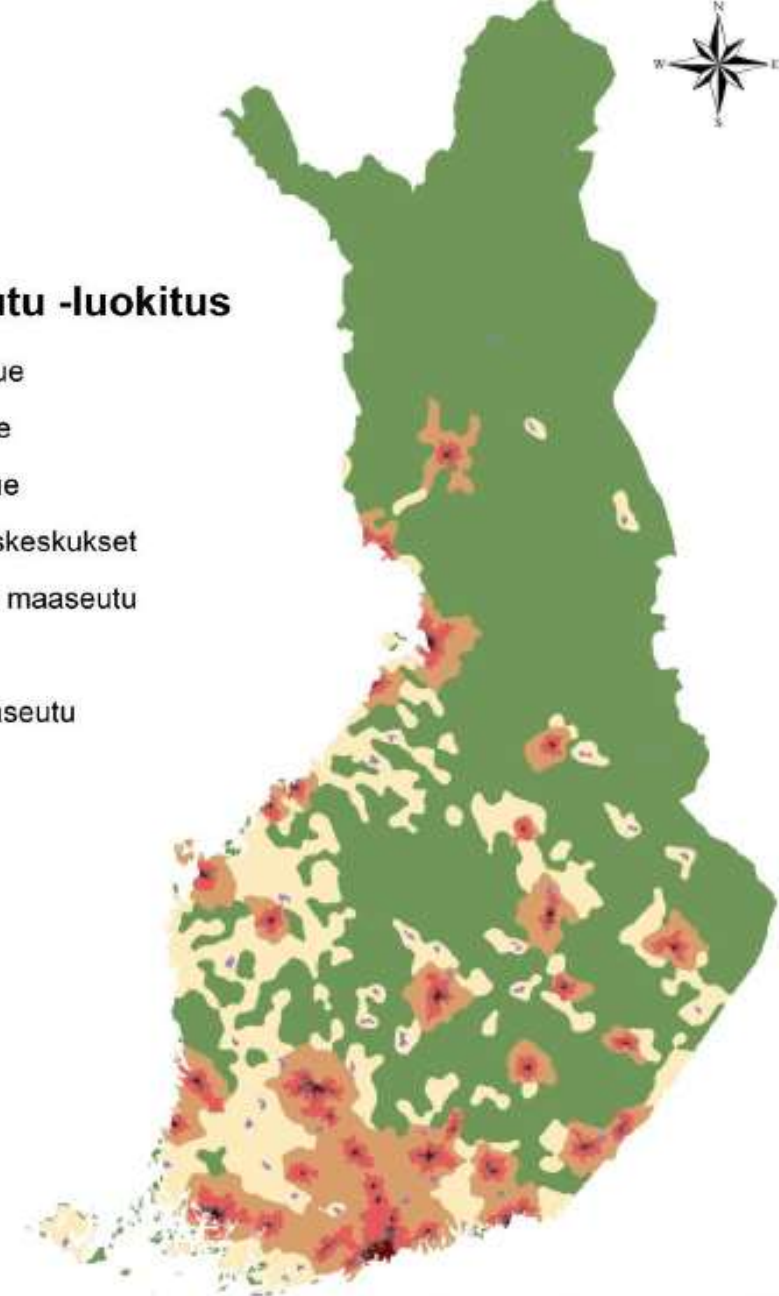

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Olemassa oleviin ja valittaviin liikenneratkaisuihin vaikuttavat muun muassa pienen kunnan

- sijainti
- väestörakenne
- palvelurakenne
- maantiede sekä
- alueella vallitsevat tavat hoitaa liikenneasioita ja
- alueella käynnissä oleva liikenteen kehitystyö

Kaupunki–maaseutu -luokitus

MAASEUDUN
KULJETUSTEN
JA LIIKKUMISEN
DIGIBOKSI

Mitä se liikenne on

Tiestöä ja muuta infraa
Kulkuvälineitä
Käyttövoimia
Liikenneturvallisuuutta

Julkista liikennettä
Yksityistä liikennettä
Ihmisten liikkumista
Tavaroiden kuljettamista
Kotitalouksien ja yritysten kuluera
Kuljetusyritysten elinkeino
Digitaalisia ohjelmia ja alustoja
Liikenteen päästöjä ja melua
Maksuja, veroja, tukia

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

MAASEUDUN KULJETUSTEN JA LIKKUMISEN DIGIBOKSI

Liikenteen muutoksia:

- **liikennelainsäädännön uudistukset**
  - Liikennepalvelulaki eli laki liikenteen palveluista 7/2018 lähtien
- **liikenteen digitalisoituminen**
  - esim. digitaalisten ohjelmistojen hyödyntäminen matkojen yhdistelyssä, lippujen hankkiminen netistä/kännykällä
- **uudenlainen palveluntarjonta**
  - mm. matkaketjut ja palvelupaketit
- **hallinnolliset uudistukset**
  - esim. kiristynvä julkistalous, liikenneviranomaisten työnjakoa uusittu. Sote?
- **ihmisten vähitellen muuttuvat tavat liikkua sekä ympäristötietoisuus**
  - avoimuus esim. kimppakyyteihin, julkisen liikenteen käyttämiseen, etäkokoukset ja etätyöpäivät, ilmastonmuutoshuolet
- **uutta autotekniikkaa ja -polttoaineita**
  - mm. hybridi/sähkö/kaasu

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kuljetuksia on eri sektoreilla ja eri toimijoilla.

Työaika ja euroja kuluu siellä täällä.

Miten nämä on organisoitu sinun kunnassasi / seudullasi / maakunnassasi?

MAASEUDUN KULJETUSTEN JA LIKKUMISEN DIGIBOKSI

Kunnan monet roolit:

1) Edistää hyvinvointia ja aluekehitystä

- esim. asukkaiden liikkumistavat, palvelurakenne, aluesuunnittelu

2) Hankkii julkista liikennettä ja kuljetuksia

- Muodostaako kokonaisuuden vai sirpaleisen mosaiikin?
- Mahdollistaako uudenlaisen tarjonnan?

3) Työnantaja (joskus jopa suurtyönantaja)

- työmatkaliikuminen → matkustusohjesäännöt ja -käytännöt
  - henkilöstö sekä luottamushenkilöt
- Kodin ja työpaikan välinen liikkuminen

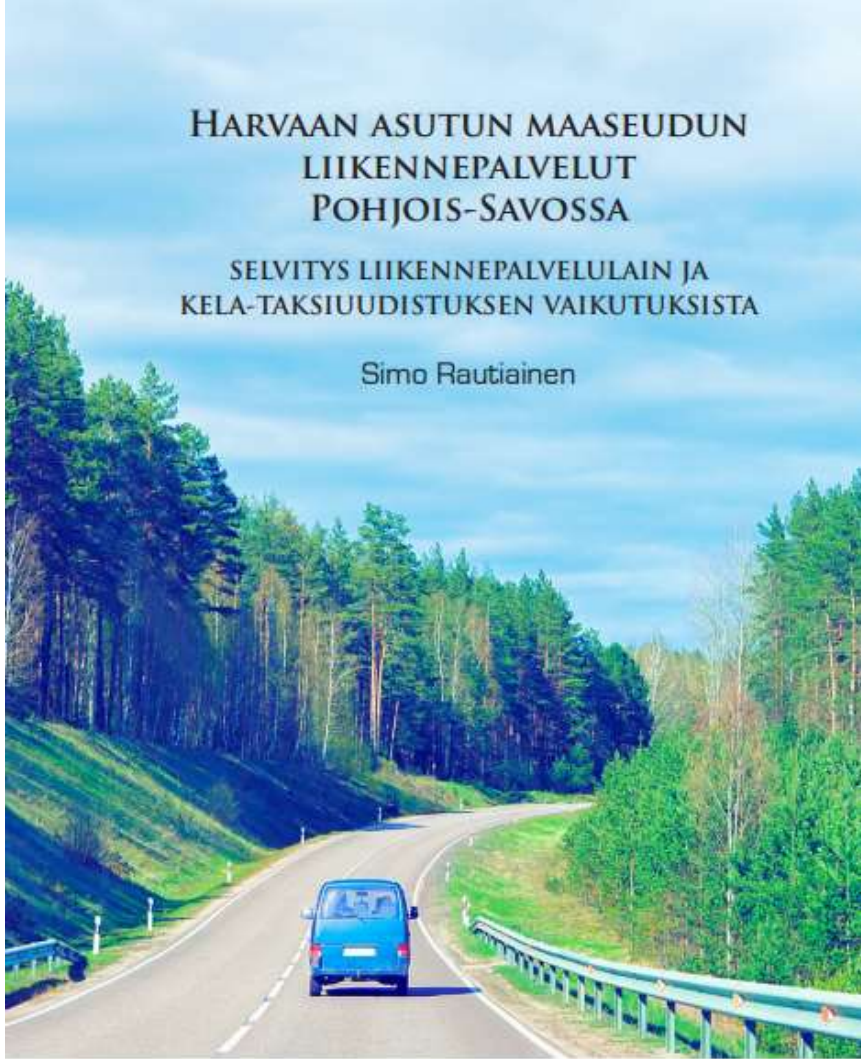

2019	Rautalampi	Tervo	Vesanto
Joukkoliikenne	16 504	10 635	46 968
Ostetut linja-autovuorot	0	8 256	12 453
Ostetut taksivuorot	11 102	2 379	34 515
Taksa-alennusten osto	5 402	0	0
Opetustoimi	374 575	159 682	477 697
Esikoululaisten kuljetukset	22 269	17 388	4 174
Peruskoululaisten matkaliput	81	0	361
Lukion ja keskiasteen matkaliput	27 218	0	74 325
Satunnainen tilausliikenne linja-autoilla	870	1 968	6 484
Säännöllinen tilausliikenne linja-autoilla	255 131	0	149 509
Taksikuljetukset	69 006	140 306	242 844
Sosiaalitoimi	189 867	92 592	111 584
Kehitysvammalain perusteella järjestetyt kuljetukset	32 149	946	11 735
Sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetukset	3 919	1 408	3 076
Vammaispalvelulain edellyttämät kuljetukset	118 414	39 534	47 792
Kotihoito	27 855	20 066	25 256
Ateriakuljetukset	7 530	30 638	23 725
Terveydenhuollon kuljetukset	188 471	87 577	115 386
Ensihoito	178 060	85 869	113 440
Potilaskuljetukset	9 811	236	548
Tavarakuljetukset	600	1 472	1 398
Kuljetukset yhteensä	769 417	350 466	751 635
Kuljetuskustannukset/asukas (2019)	246,5	230,6	373,2
Kunnan toimintakulut (2018)	25 339 000	14 859 000	18 210 000
Kuljetusten osuus toimintakuluista, % (2018)	3,0	2,4	4,1
Kuntaveroprosentti (2018)	22,00	20,75	21,50
Verotettava tulo (2018)	39 342 599	16 984 752	22 385 388
Maksuunpantu kunnallisvero (2018)	8 655 372	3 524 336	4 812 858
Kuljetuskustannukset muutettuna kunnallisveroksi, % (2018)	1,96	2,06	3,36

HARVAAN ASUTUN MAASEUDUN LIIKENNEPALVELUT POHJOIS-SAVOSSA

SELVITYS LIIKENNEPALVELULAIN JA KELA-TAKSIUUDISTUKSEN VAIKUTUKSISTA

Simo Rautiainen

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Mansikka

Einkeno-, liikenne- ja
ympäristökeskus

<http://www.mansikkary.fi/files/file/LiikennepalvelutRaportti.pdf>

6/2020

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

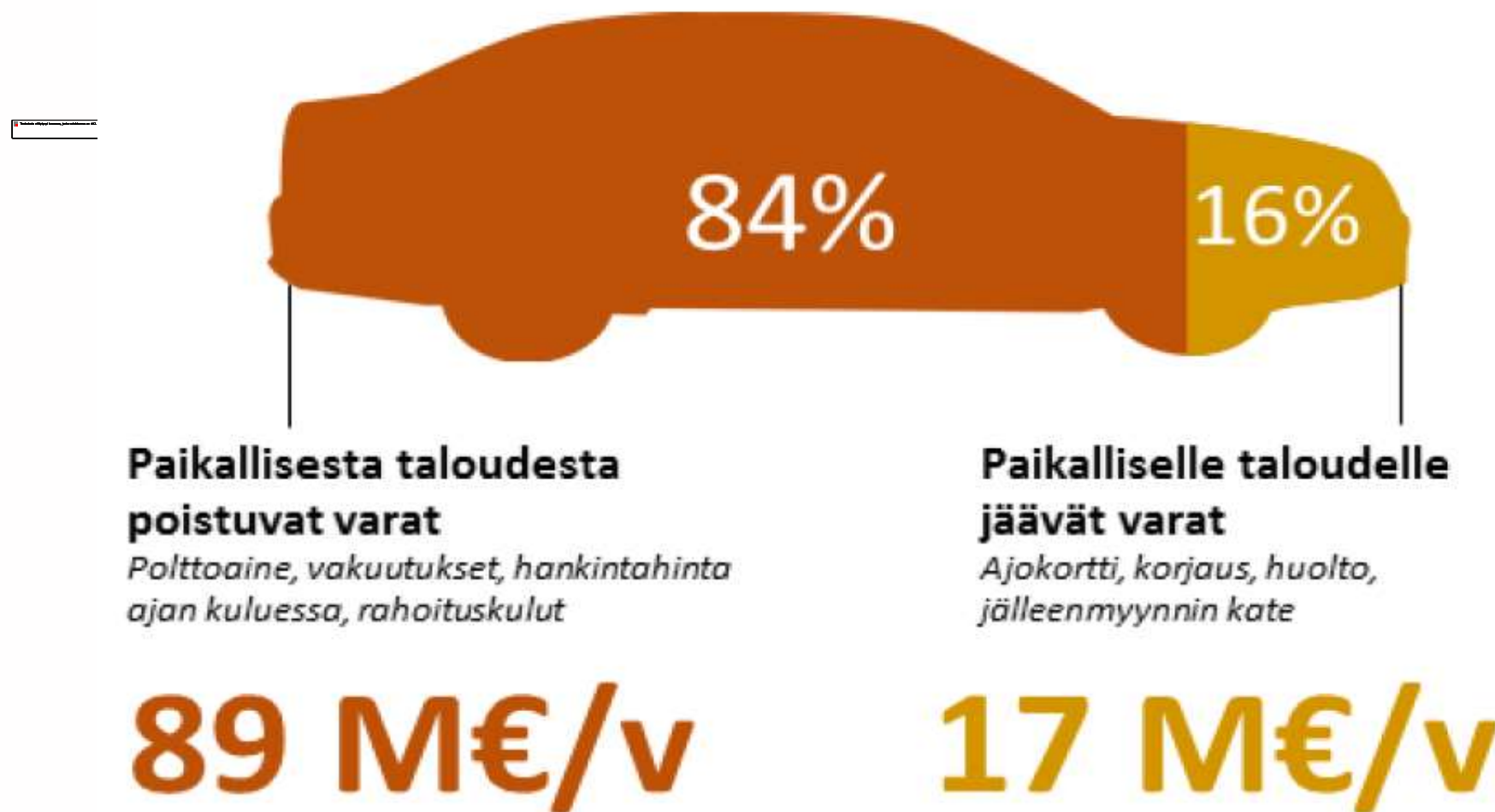
Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Einkeno-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Autoilun vaikutukset paikallistalouteen Vaasassa

Ratkaisujen hakua, esimerkkejä

Isossakyrössä biokaasuauto kunnan kotipalvelun käyttöön

Gillas av riittasusannaa och 77 andra

isokyro Kunnan kotipalvelu sai tänään käyttöönsä upouuden Skoda Scalan. Auto kulkee edullisesti ja ympäristöystävällisesti biokaasulla kotipalvelun käytössä seuraavan kolmen vuoden ajan.

Saimme erinomaisen perehdytyksen kaasuauton

[KaikkiKyytiin](#)-kampanja sekä -toiminta-alusta

Keski-Pohjanmaan maaseutukunnissa kehitystyötä

v. 2014 lähtien

- Kyytiin!
- [Loppuraportti](#)
- [Politiikkasuositukset](#)
- [Kyytiin2](#)

Kumppanuuspöytäkeskustelut Pohjois-Savossa

Kumppanuudet – mahdollisuuksien palapeli

Pohjois-Karjalan joukkoliikennepalvelu

<https://pojo.pohjois-karjala.fi/>

- Joukkoliikenne
- Asiointiliikenne
- Bussit, junat, taksit, kimppakyytialustat
  - SiunSote ottamassa palvelun arkikäyttöön
- Palvelu luotu Mamba-hankkeessa

MAASEUDUN
KULJETUSTEN
JA LIIKKUMISEN
DIGIBOKSI

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Eiinkeino- ja ympäristökeskus

**MAASEUDUN
KULJETUSTEN
JA LIIKKUMISEN
DIGIBOKSI**

**MAASEUDUN
KULJETUSTEN
JA LIIKKUMISEN
DIGIBOKSI**

Kiitos! Tässä lisätiedon lähteitä

www.vtt.fi/maasdigiboksi

Twitter: @MaasDigiboksi

Facebook-keskusteluryhmä (hankenimellä)

YouTube (hankenimellä)

**Ajankohtaiskirje kuukausittain
([tilauslomake hankesivuilla](#))**

Heli Siirilä @univaasa.fi, 029 4498 557

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus